

v evropské politice (18. 9. - 24. 9. 2017)

Událost týdne:

24. září se uskutečnily ostře sledované parlamentní volby v Německu, v nichž zvítězila konzervativní unie CDU/CSU kancléřky Angely Merkelové, která dle odhadů získala 32,9 % hlasů. S velkým odstupem skončili druzí sociální demokraté (SPD) vedení Martinem Schulzem, kteří získali zhruba 20,6 % hlasů. Obě strany a dosavadní koaliční partneři si oproti posledním volbám v roce 2013 pohoršily, CDU/CSU zhruba o 8,5 % a SPD asi o 5 % hlasů. Úspěch zaznamenala pravicově populistická Alternativa pro Německo (AfD), která se s přibližně 13 % umístila třetí a zasedne ve Spolkovém sněmu poprvé. V parlamentu bude zastoupena i krajně levicová Die Linke (9 %), Zelení (8,9 %) a po čtyřleté pauze se navrátí i liberálové z FDP (10,6 %). Komentátoři upozorňují, že pro CDU/CSU se jedná o nejhorší výsledek od roku 1949, kdy ve volbách získala 31 % hlasů. Podle Merkelové frakce sice doufala ve vyšší volební zisk, svůj cíl si ale splnila, neboť získala nejvíce mandátů. Schulz ihned po uveřejnění výsledků prohlásil, že SPD půjde do opozice. Hovoří se proto o variantě koalice CDU/CSU, FDP a Zelených. Ta by však dle pozorovatelů mohla být vzhledem k rozdílným programům stran značně nestabilní.

20. září kritizoval ukrajinský prezident Petro Porošenko ve svém projevu v OSN v New Yorku Rusko za okupaci Krymu a zásahy v Donbasu na východě Ukrajiny. Porošenko vyzval Radu bezpečnosti OSN, aby na východ Ukrajiny urychleně vyslala mírovou misi. Moskva trvá na tom, aby mírové síly působily na frontě oddělující radikály od ukrajinské armády. Podle Kyjeva by oddíly měly působit i na ukrajinsko-ruských hranicích, jež kontrolují proruští separatisté.

21. září oznámil místopředseda francouzské krajně pravicově Národní fronty (FN) Florian Philippot odchod ze strany. O den dříve odebrala předsedkyně FN Marine Le Penová Philippotovi funkci experta na strategii a komunikaci strany. Důvodem mělo být to, že Philippot odmítal odstoupit z čela svého sdružení Vlastenci (Les Patriotes). Podle pozorovatelů situace ilustruje napětí v řadách FN po červnovém neúspěchu v parlamentních volbách.

21. září protestovaly tisíce lidí v Barceloně proti snaze centrální vlády zamezit uskutečnění referenda o nezávislosti Katalánska, k němuž má dojít 1. října. Španělský ústavní soud ve stejný den udělil pokuty ve výši 6 až 12 tisíc eur 24 organizátorům referenda, mezi něž řadí i katalánského vicepremiéra Oriola Junquerasa, pokud hlasování nezruší. Vládní socialistická strana (PSOE) a Lidová strana (PP) nabídlý separatistům dialog v případě, že zastaví přípravy referenda. O den dříve bylo zadrženo 14 organizátorů referenda, a to včetně náměstka katalánského vicepremiéra Josepa Maria Jového. Demonstrace a protestní akce proti postupu centrální vlády pokračovaly i v následujících dnech.

24. září se uskutečnily volby do zhruba poloviny francouzského Senátu, v nichž největší úspěch zaznamenala konzervativní strana Republikáni. V 348členném Senátu bude mít více než dosavadních 142 senátorů. Socialisté obsadí asi 70 míst, zatímco Hnutí prezidenta Emmanuela Macrona Republika v pohybu získalo je 20 až 30 mandátů. Dle pozorovatelů Macronovi uškodila nepřímá volba prostřednictvím volitelů, kteří jsou většinou členy tradičních stran.

22. září se vyslovila britská premiérka Theresa Mayová ve svém projevu v italské Florencii pro zavedení dvouletého přechodného období poté, co Velká Británie vystoupí v březnu 2019 z EU. EU a Británie by tak získaly prostor pro adaptaci na nová pravidla. Británie by se během přechodného období řídila pravidly EU, plnila své finanční závazky a zachován by zůstal i vzájemný přístup na trhy. Mayová zdůraznila, že Velká Británie chce společně s EU i nadále spolupracovat při obraně sdílených hodnot, zejména v otázkách masové imigrace či terorismu. Hlavní vyjednaváč EU pro brexit Michel Barnier ocenil snahu Mayové posunout se ve vyjednáváním dále. Návrhy Mayové se však dle něj musí odrazit v konkrétních pozicích londýnské vlády.

Telegraficky

- Dne 18. září informovala agentura ČTK s odvoláním na informace německého deníku Die Welt, že německá policie zaregistrovala za poslední týdny zvýšený počet případů pašování osob přes hranice s Polskem. Německá policie tak prošetřuje variantu, zda se pašeráci nezačali soustředit na novou trasu vedoucí přes východní Evropu.

